

SZKOŁA PODSTAWOWA W SOKOŁOWICACH

Procedury postępowania w sytuacjach trudnych

Rok powstania 2014

Opracowane przez psychologa szkolnego Annę Ziótkowską

SPIS TREŚCI

I. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania ucznia.....	5
A. Procedura postępowania w przypadku agresji i przemocy rówieśniczej (w tym cyberprzemocy).....	5
B. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec nauczyciela.....	6
II. Procedury pomocy dziecku krzywdzonemu	
A. Dziecko doznające przemocy fizycznej i emocjonalnej ze strony jednego z rodziców.....	9
B. Dziecko wykorzystywane seksualnie.....	10
C. Dziecko krzywdzone przez zaniedbywanie.....	11
Realizacja procedury „Niebieska Karta”.....	11
III. Postępowanie w przypadku stosowania przez uczniów używek.	
A. Procedury postępowania w przypadku palenia papierosów przez uczniów.....	14
B. Procedury postępowania wobec uczniów będących pod wpływem alkoholu lub narkotyków.....	14
C. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyk.....	15
III. Inne.	
A. Postępowanie w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkoły lub mienia prywatnego dokonanych na terenie szkoły.....	16
B. Procedury postępowania w razie interwencji policji w szkole:	
• W przypadku gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.....	16

- W przypadku przejęcia przez policję ucznia, który zostaje przeniesiony z domu rodzinnego do pogotowia opiekuńczego, domu dziecka lub innej placówki opiekuńczo-wychowawczej.....17

C. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu materiałów wybuchowych lub innych niebezpiecznych substancji i przedmiotów.....17

Wychowanie człowieka świadomego i dojrzałego jest procesem skomplikowanym i trudnym. Szkoła, jako miejsce opieki i kształtowania rozwoju młodego człowieka, ściśle towarzyszy Rodzicom w tym procesie. Aby przebiegał on sprawnie i efektywnie, niezmiernie ważna jest współpraca między szkołą, rodzicami i odpowiednimi instytucjami wspierającymi.

W codziennej pracy z uczniami szkoła napotyka na wiele sytuacji trudnych. W celu usprawnienia działań stworzono procedury reagowania w kryzysowych sytuacjach.

Cele:

1. Wyznaczenie jasnych i czytelnych reguł postępowania w sytuacjach kryzysowych
2. Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania
3. Socjalizacja uczniów
4. Zwiększenie wychowawczej roli szkoły
5. Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami i szkołą

I. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania ucznia

A. Procedura postępowania w przypadku agresji i przemocy rówieśniczej (w tym cyberprzemocy)

1. Szkolne postępowanie wszczynane jest w sytuacji występowania agresji i przemocy na terenie szkoły. Sytuacje, w których należy podjąć postępowanie, dotyczą:

- przemocy fizycznej - naruszenia nietykalności fizycznej innych osób (1) pobicia – czyli kiedy dwóch lub więcej uczniów atakuje, stosując siłę fizyczną inną osobę; (2) bójki – czyli kiedy obie strony atakują się wzajemnie; (3) uszkodzeń ciała powyżej 7 dni – czyli kiedy dochodzi do złamania lub uszkodzeń wewnętrznych w wyniku działań drugiej osoby;
- naruszenia godności osobistej innych osób (wulgaryzmy, przemoc psychiczna)
- cyberprzemocy - naruszenia godności osobistej lub poczucia bezpieczeństwa poprzez użycie technik elektronicznych, takich jak Internet i telefon komórkowy (groźenie, nękanie, podszywanie się pod kogoś w celu ośmieszenia, publikowanie wulgarnych czy obraźliwych treści pod adresem innego ucznia, włamanie na konto pocztowe lub blog)

2. Osoby, do których uczeń może zgłosić fakt wystąpienia sytuacji agresji, to wszyscy pracownicy szkoły. Ich obowiązkiem jest podjęcie natychmiastowych działań w celu przerwania agresji i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zdarzenia. Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest przez dyrektora szkoły, psychologa szkolnego, wychowawcę klasy.

3. Wychowawca i psycholog przeprowadzają rozmowę z uczniem/uczniemi, w miarę możliwości w obecności świadka, w celu oceny zdarzenia i wyciągnięcia wniosków. O zajściu informowany jest dyrektor szkoły.

4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego życia lub zdrowia, dyrektor, psycholog lub wychowawca klasy wzywa lekarza/pogotowie.

4. Sporządza się notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).

5. Informuje się rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji.

6. Zgłasza się powtarzające się sytuacje do dyrektora szkoły.

7. W przypadku szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia) powiadamia się policję.

8. Ustala się konsekwencje w stosunku do ucznia w zgodzie ze Statutem Szkoły.

9. Rodzicom/prawnym opiekunom przez wychowawcę lub psychologa szkolnego przekazuje się wnioski z zaistniałej sytuacji i wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji.

10. Ważne jest wykazanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary, jak i sprawcy); nie należy potępiać samego ucznia lecz stanowczo wyrazić, że jego zachowanie jest nieaprobowane, wyrazić brak zgody na używanie przemocy.

11. Osoba podejmująca interwencję powinna:

- reagować stanowczo, mówić prosto i jasno (unikać długich monologów),
- jeśli to konieczne, użyć siły, ale tylko do zatrzymania aktu agresji (np. do rozdzielania bijących się uczniów),
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie, nie obrażać, nie zawstydząć).

12. W razie powtarzania się stosowania przemocy przez ucznia lub w przypadku szczególnie drastycznego zachowania uczeń powinien zostać objęty długotrwałą lub interwencyjną opieką psychologa szkolnego. Z rodzicami ucznia należy omówić przyczyny i ustalić strategię współpracy ze szkołą.

13. W przypadku braku poprawy w zachowaniu psycholog szkolny w porozumieniu z wychowawcą i dyrektorem wzywa rodziców i informuje o powtarzających się zaburzeniach zachowania oraz proponuje rodzicom konsultacje ze specjalistą w celu uzyskania diagnozy.

14. Jeśli rodzice/opiekunowie nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania nie przynoszą skutku, a akty agresji są częste, dyrektor szkoły zawiadamia policję lub sąd rodzinny.

15. W klasach, w których nastąpił akt przemocy, psycholog szkolny powinien przeprowadzić lekcję wychowawczą o odpowiedniej tematyce.

B. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec nauczyciela.

1. Nauczyciel informuje dyrektora szkoły o zdarzeniu.

2. Dyrektor zapewni nauczycielowi bezpieczeństwo, w razie potrzeby pomoc medyczną.
3. Dyrektor podejmuje kroki adekwatne do zagrożenia (w razie potrzeby wzywa policję).
4. Psycholog szkolny przeprowadza interwencyjną rozmowę z uczniem.
5. Dyrektor szkoły informuje rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji.
6. Dyrektor szkoły bada sprawę i sporządza szczegółową dokumentację zdarzenia.
7. W stosunku do ucznia ustalone zostają konsekwencje, w zgodzie ze Statutem Szkoły. Rodzicom/prawnym opiekunom przekazuje się przez dyrektora lub psychologa szkolnego wniosków z zaistniałej sytuacji i wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji.
8. Jeżeli sprawa nie wymaga interwencji policji, poszkodowany nauczyciel, rodzic i uczeń w obecności psychologa spisują „kontrakt”. Wychowawca monitoruje przestrzeganie jego zapisów.
9. Uczeń powinien zostać objęty długotrwałą lub interwencyjną opieką psychologa szkolnego. Z rodzicami ucznia należy omówić przyczyny i ustalić strategię współpracy ze szkołą.
10. W przypadku braku poprawy w zachowaniu psycholog szkolny w porozumieniu z wychowawcą i dyrektorem wzywa rodziców i informuje o powtarzających się zaburzeniach zachowania oraz proponuje rodzicom konsultacje ze specjalistą w celu uzyskania diagnozy.
11. Jeśli rodzice/opiekunowie nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania nie przynoszą skutku, a akty agresji nie ustały, dyrektor szkoły zawiadamia policję lub sąd rodzinny.

II. Procedury pomocy dziecku krzywdzonemu.

Pod pojęciem krzywdzenia dziecka należy rozumieć:

- przemoc fizyczną,
- przemoc psychiczną,
- wykorzystanie seksualne,
- zaniedbywanie.

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę, godzinę rozmowy.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym podejrzeniu przemocy rodzinnej wychowawcę ucznia.
3. Wychowawca informuje dyrektora i psychologa szkolnego.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, dyrektor lub psycholog wzywa lekarza/pogotowie.
5. Psycholog dbając o dyskrecję przeprowadza rozmowę z poszkodowanym, sporządza notatkę (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość, opis obrażeń, podjęte działania).
6. Psycholog zawiadamia i wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.

„Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.2)), zwanej dalej "osobą najbliższą".

7. Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta”, którą przeprowadza psycholog.

Tabela 1. Szczegółowe postępowanie pracowników szkoły w przypadku pomocy dziecku krzywdzonemu

PROBLEM	TRYB POSTĘPOWANIA
<p>A. Dziecko doznające przemocy fizycznej i emocjonalnej ze strony jednego z rodziców</p> <p><u>Przykład:</u> nauczyciel WF zauważył u ucznia liczne zasinienia i zadrapania.</p>	<p>Nauczyciel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informuje wychowawcę o swoich spostrzeżeniach. <p>Wychowawca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadza rozmowę z uczniem (wspiera, stwarza atmosferę bezpieczeństwa). W dalszej części rozmowy uprzedza dziecko, że powaga sprawy wymaga pomocy innych zaufanych osób. - Powiadamia o zaistniałym podejrzeniu dyrektora szkoły i psychologa. - W dalszej pracy wychowawczej wspiera dziecko, zabiega o integrację z zespołem klasowym, tworzy atmosferę bezpieczeństwa i akceptacji). - Systematycznie współpracuje z rodzicami, psychologiem szkolnym i nauczycielami uczącymi dziecko. <p>Psycholog szkolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - W porozumieniu z innymi instytucjami (GOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna) dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji dziecka. - Określa stopień zagrożenia bezpieczeństwa dziecka. - Ocenia szansę współpracy z przynajmniej jednym z rodziców. - Analizuje dotychczasową dokumentację dziecka (oceny, opinie, badania specjalistyczne). - Nawiązuje kontakt z rodzicami dziecka. - W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji rodziny i izolowania od niej dziecka i że

	<p>możliwa jest współpraca z rodzicami – zawiera kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny, podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny.</p> <ul style="list-style-type: none"> - W przypadku zdiagnozowania zagrożenia bezpieczeństwa dziecka wdrażana jest procedura „Niebieskiej Karty” - W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka należy powiadomić Specjalistę od Spraw Nieletnich Komisarjatu Policji oraz właściwy Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego. - Równolegle wdraża się procedurę „Niebieskiej Karty”, pisemnie zawiadamia Prokuraturę Rejonową o popełnieniu przestępstwa.
<p>B. Dziecko wykorzystywane seksualnie.</p> <p><u>Przykład:</u> Matka zgłasza psychologowi szkolnemu popełnienie nadużycia seksualnego przez konkubenta wobec małoletniej córki, uczennicy szkoły.</p>	<p>Psycholog szkolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informuje matkę o przewidzianych procedurach i konsekwencjach prawnych dla sprawcy z art. 200 par 1 Kodeksu Karnego oraz o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej oraz prawnej. - Powiadamia pisemnie (w porozumieniu z dyrektorem szkoły) Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich o nieprawidłowej sytuacji dziecka. - Sąd uruchamia własną procedurę postępowania. - Psycholog podejmuje działania wynikające z potrzeb rodziny (objęcie pomocą psychologiczną dziecka, skierowanie do odpowiednich instytucji, specjalistów, zaproponowanie innych form pomocy) <p>W przypadku podejrzenia o występowaniu molestowania</p>

	seksualnego w rodzinie lub zgłoszenia przez ucznia nauczycielowi – procedury podobne jak w punkcie powyżej.
<p>C. Dziecko krzywdzone przez zaniedbywanie.</p> <p><u>Przykład:</u> Dziecko przychodzi do szkoły nieprzygotowane do lekcji, w zniszczonym i brudnym ubraniu, brakuje mu książek, nie przynosi drugiego śniadania.</p>	<p>Wychowawca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspiera dziecko, buduje dobre relacje, zabiega o integrację z zespołem klasowym, tworzy atmosferę bezpieczeństwa i akceptacji. - Informuje o kryzysowej sytuacji dziecka dyrektora szkoły oraz psychologa. - Podejmuje starania o środki finansowe na zabezpieczenie dziecka drugiego śniadania w szkole lub ciepłego posiłku oraz zakup niezbędnych podręczników – w porozumieniu z rodzicami dziecka. - Systematycznie współpracuje z rodzicami, psychologiem szkolnym i nauczycielami uczącymi dziecko. <p>Psycholog szkolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - W porozumieniu z innymi lokalnymi służbami dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji dziecka, jego potrzeb i zasobów. - Określa stopień zagrożenia bezpieczeństwa dziecka. - Ocenia szansę współpracy z rodzicami. - Analizuje dotychczasową dokumentację (oceny, opinie, badania specjalistyczne). - Konsultuje się z pracownikami socjalnymi w celu uzyskania danych o sytuacji rodzinnej z wywiadu środowiskowego. W przypadku braku danych prosi o przeprowadzenie takiego wywiadu i przekazanie takich informacji.

	<ul style="list-style-type: none"> - Prosi o rozważenie możliwości udzielenia przez GOPS lub PCPR pomocy materialnej. - Nawiązuje kontakt z rodzicami dziecka. - Gdy rodzice nawiązują współpracę zawiera kontrakt z rodzicami o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka rodziny. - Podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny. - Gdy rodzice odmawiają współpracy, psycholog rozpoczyna procedurę „Niebieskiej Karty”. - W razie potrzeby powiadamia, za porozumieniem z dyrektorem szkoły, Policję oraz właściwy Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego.
--	--

Realizacja procedury „Niebieska Karta”

Wszczęcie procedury „Niebieska Karta” następuje jako konsekwencja uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie – art.9d ust.4 ustawy z dnia 10 czerwca 2010r. (Dz. u. Nr 125 poz. 842).

„Niebieską Kartę” zakłada psycholog szkolny lub wychowawca, który stwierdza po konsultacjach z dyrektorem szkoły, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy.

1. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A” (załącznik 1) w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
2. Jeżeli osobami, wobec których odnosi się podejrzenie, że stosują przemoc, są rodzic lub opiekunowie prawni, działania przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
3. Działania z udziałem dziecka powinny być prowadzone w miarę możliwości z udziałem psychologa szkolnego.

4. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta A” uczniowi dotkniętemu przemocą wręcza się formularz „Niebieska Karta B”. Formularz przekazuje się także rodzicowi, opiekunowi albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
5. Formularza „Niebieska Karta B” nie przekazuje się osobie będącej podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie.
6. Wypełnioną „Niebieską Kartę A” przekazuje się przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury,

III. Postępowanie w przypadku stosowania przez uczniów używek.

A. Procedury postępowania w przypadku palenia papierosów przez uczniów.

1. Nauczyciel informuje o tym fakcie wychowawcę klasy oraz psychologa szkolnego.
2. Wychowawca lub psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę, stosując karę regulaminową w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
3. Wychowawca lub psycholog przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia.
4. Uczeń pod nadzorem psychologa przygotowuje pracę (np. plakat, przemówienie) w tematyce profilaktyki uzależnień.
5. Psycholog przeprowadza w klasie lekcję wychowawczą na temat profilaktyki uzależnień.

B. Procedury postępowania wobec uczniów będących pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

1. Powiadomić o swoich przypuszczeniach dyrektora, wychowawcę, psychologa szkolnego.
2. Odizolować ucznia od reszty klasy, ale ze względu bezpieczeństwa nie pozostawiać go samego (stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie lub zdrowie).
3. Wezwać lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadomić rodziców, których zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia policję, gdy rodzice odmawiają przyścia do szkoły lub są niedostępni, a uczeń jest agresywny bądź swym zachowaniem daje powód do zgorzienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. Zastosować wobec ucznia karę regulaminową w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
7. Uczeń pod nadzorem psychologa przygotowuje pracę (np. plakat, przemówienie) na temat profilaktyki uzależnień.
8. Psycholog przeprowadza w klasie lekcję wychowawczą dotyczącą profilaktyki uzależnień.
9. W przypadku ujawnienia na terenie szkoły sprzedaży narkotyków należy niezwłocznie powiadomić o tym policję.

C. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyki.

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych, próbuje ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje na temat szczegółów zdarzenia.

III. Inne

A. Postępowanie w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkoły lub mienia prywatnego, dokonanych na terenie szkoły.

1. W sytuacji dostrzeżenia jakiegokolwiek usterki (awarii) lub zniszczenia mienia szkolnego każdy uczeń szkoły jest zobowiązany zgłosić szkodę nauczycielowi dyżurującemu, wychowawcy lub woźnemu, zaś pracownik - woźnemu szkoły lub dyrektorowi.
2. Dyrektor po przyjęciu zawiadomienia o zniszczeniu mienia szkoły może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.
3. O fakcie kradzieży, zniszczenia mienia szkolnego przez ucznia powiadamiany jest wychowawca i psycholog szkolny.
4. Dyrektor szkoły bądź osoba wyznaczona zawiadamia rodziców ucznia poszkodowanego jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenie mienia o podjętych działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.
5. Podczas spotkania z udziałem rodziców, psychologa i wychowawcy ustala się konsekwencje wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia. Ze spotkania sporządzona zostaje notatka.
6. W razie powtarzających się aktów kradzieży bądź niszczenia mienia szkolnego lub prywatnego w porozumieniu z dyrektorem szkoły należy wezwać policję.
7. Psycholog szkolny podejmuje pracę interwencyjną lub systematyczną z uczniem będącym sprawcą zdarzeń, w razie potrzeby także z ofiarą.

B. Procedury postępowania w razie interwencji policji w szkole:

- W przypadku gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.
1. Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje legitymację służbową. Dyrektor dokonuje wpisu do własnej dokumentacji (dane osobowe, numer legitymacji, cel).

2. Psycholog szkolny (w razie nieobecności - wychowawca) sprowadza ucznia do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą.
 3. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję.
 4. Jeżeli rodzice nie mogą uczestniczyć w przesłuchaniu ucznia, dyrektor wyznacza psychologa szkolnego bądź nauczyciela do uczestnictwa w rozmowach na terenie szkoły lub w jednostce policji.
- W przypadku przejęcia przez policję ucznia, który zostaje przeniesiony z domu rodzinnego do pogotowia opiekuńczego, domu dziecka lub innej placówki opiekuńczo-wychowawczej.
 1. Szkoła powinna uzyskać informację o konkretnym terminie przejęcia dziecka od odpowiedniej instytucji.
 2. W dniu przejęcia ucznia funkcjonariusz policji/ pracownik socjalny/ pracownik instytucji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje legitymację służbową/ dokument potwierdzający tożsamość. Dyrektor dokonuje wpisu do własnej dokumentacji (dane osobowe, numer legitymacji, cel).
 3. Psycholog szkolny (w razie nieobecności wychowawca) sprowadza ucznia do gabinetu psychologa, gdzie objaśnia mu sytuację, przygotowuje do odjazdu.
 4. Umożliwia się uczniowi spokojne zabranie swoich własności ze szkoły. Jeżeli o przejęciu wiadomo wcześniej - także pożegnania z klasą.
 5. Wyjście ze szkoły odbywa się podczas lekcji, aby zminimalizować obecność innych uczniów podczas przejęcia.

C. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu materiałów wybuchowych lub innych niebezpiecznych substancji i przedmiotów.

1. Pracownik szkoły powinien niezwłocznie powiadomić dyrektora.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa przebywającym na terenie szkoły, przeprowadzenie ewakuacji.
3. Uniemożliwienie dostępu osób postronnych do przedmiotu.
4. Powiadomienie policji.
5. Stosowanie się do poleceń policji.